

Technická Universita v Liberci

Hospodářská fakulta

Bakalářská práce

Monika Košková

1995

Monika Košková

Technická Universita v Liberci

Hospodářská fakulta

Obor

Podniková ekonomika

Úvěrová politika Komerční banky

HF-PE-010

Monika Košková

Vedoucí práce: Ing. Andrea Součková, Katedra obecné ekonomie

Konzultant: Ing. Jaromír Pekař, pob. KB Semily, exp. Turnov

Počet stran: 51

Počet příloh: 9

26. 5. 1995

VYSOKÁ ŠKOLA STROJNÍ A TEXTILNÍ V LIBERCI

Hospodářská fakulta

Katedra obecné ekonomie

Školní rok 1994/95

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro

Moniku K o š k o v o u

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146065569

obor č. 6268 - 7 Podniková ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 172/1990 Sb o vysokých školách a navazujících předpisech určuje tuto bakalářskou práci:

Název tématu:

Úvěrová politika komerční banky

Zásady pro vypracování:

- Teorie peněz.
- Nástroje centrální banky k ovlivňování nabídky peněz u komerčních bank.
- Úvěrová politika Komerční banky - podmínky v expoziturně Turnov.
- Zhodnocení podmínek poskytování úvěrů v současné ekonomice ČR.

*Bankovní
Úvěry
Systémy bankovní
Úvěrová politika
Politika úvěrová*

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury pod vedením vedoucího a konzultanta.

V Liberci 26. 5. 1995

Obsah

ÚVOD	8
1. TEORIE PENĚZ	11
1.1. VÝVOJ PENĚZ	11
1.2. FUNKCE PENĚZ	12
1.3. BANKOVNÍ SOUSTAVA	12
1.3.1. Obchodní banky	13
1.3.2. Bilance obchodní banky	14
2. NÁSTROJE CENTRÁLNÍ BANKY	15
2.1. CENTRÁLNÍ BANKA	15
2.1.1. Funkce centrální banky	15
2.1.2. Bilance centrální banky	16
2.2. MĚNOVÁ BÁZE	17
2.3. MĚNOVÁ POLITIKA CENTRÁLNÍ BANKY	17
2.3.1. Cíle měnové politiky	18
2.3.2. Nástroje měnové politiky	18
3. ÚVĚROVÁ POLITIKA EXPOZITURY KB TURNOV	23
3.1. VLIV ČNB NA EXP. KB TURNOV	23
3.1.1. Konstrukce úrokové sazby	24
3.1.2. Stanovení rizikové odchylky	24
3.2. STRATEGIE ÚVĚROVÝCH OBCHODŮ KB	26
3.2.1. Zkouška úvěrové způsobilosti	27
3.2.2. Limitování úvěru	29
3.2.3. Bankovní kontrola	30
3.2.4. Úvěrové zajištění	31
3.3. PODMÍNKY POSKYTNUTÍ ÚVĚRU V EXP. KB TURNOV	34
3.3.1. Žádost o úvěr	35
3.3.2. Pojištění zástavy	36
3.3.3. Úvěrový výbor	36
3.4. SPOTŘEBNÍ ÚVĚR	37
3.5. SANKCE ZA NEDODRŽOVÁNÍ ÚVĚROVÉ SMLOUVY	37
3.5.1. Problémové úvěry	38

3.5.2. Realizace předmětu zajištění	38
3.6. NEZAJIŠTĚNÉ ÚVĚRY	39
4. ZHODNOCENÍ PODMÍNEK POSKYTOVÁNÍ ÚVĚRŮ V SOUČASNÉ EKONOMICE ČESKÉ REPUBLIKY	40
4.1. POSTAVENÍ KB NA TRHU	40
4.1.1. Stávající postavení KB	41
4.1.2. Globální strategie KB	41
4.2. HODNOCENÍ ŘÍZENÍ ÚVĚROVÉHO RIZIKA	42
4.2.1. Hodnocení úvěrových návrhů	42
4.2.2. Stanovení ceny úvěru	42
4.2.3. Kontrola úvěrového rizika	43
4.3. SITUACE V EXP. KB TURNOV	43
ZÁVĚR	44
SEZNAM LITERATURY	46
SEZNAM PŘÍLOH	47

Seznam použitých zkratek

a.s.	akciová společnost
CB	centrální banka
CP	cenný papír
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
exp.	expozitura
KB	Komerční banka
OB	obchodní banka
TP	technický průkaz
MP	měnová politika

Úvod

Transformace našeho ekonomického systému je nejvíce zřetelná v oblasti bankovníctví. Bankovní soustava v období socialismu byla velmi redukována. Centralistický systém nepotřeboval širokou bankovní soustavu, ale pouze banky, které důsledně vykonávaly politickou vůli a prováděli celospolečenskou kontrolu.

V tomto období v naší republice dominovaly Státní banka Československá (SBČS), která realizovala bankovní služby v tuzemsku a Československá obchodní banka (ČSOB), která své činnosti orientovala do zahraničí. Tyto dvě banky doplňovaly Česká a Slovenská státní spořitelna se zaměřením na přijímání vkladů od občanů a poskytování spotřebních půjček.

Razantní a totální přeměna centrálního bankovního systému do dnešní podoby byla zahájena počátkem roku 1990. Státní banka Československá se stala ústřední bankou v České a Slovenské Federativní Republice. Po rozpadu ČSFR převzala úlohu a úkoly SBČS v roce 1993 Česká národní banka (ČNB). ČNB je ústřední bankou České republiky, cedulařskou bankou, "bankou bank".

Komerční banka, akciová společnost, vznikla vyčleněním z bývalé SBČS k 1. 1. 1990. Založena byla původně jako státní peněžní ústav, který se následně na jaře 1993 transformoval do státní akciové společnosti. V červenci 1993 byla akciová společnost v rámci 1. vlny privatizována. Valnou hromadou dne 2. 7. 1993 skončilo období, kdy banka, byť i jako akciová společnost patřila plně státu. Mezi současnými vlastníky KB, vzešlé z privatizace, sice stát zaujímá stále významné místo prostřednictvím akcií držných Fondem národního majetku (48.7% podíl), nikoli však již

absolutní většinu.

KB, a. s., je právnickou osobou v souladu s ustanovením obchodního zákoníku a zákonu o bankách a je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 1.

Obchodní jméno banky je "Komerční banka, a. s.", které se do cizích jazyků nepřekládá. Pro účely reklamní, ve firemní a naukové literatuře, odborných a novinových člancích a při pořizování velkých nápisů na bankovních budovách se používá zkrácené obchodní jméno "Komerční banka". Sídlem banky je Praha 1, Na Příkopě 33, 114 07. Firemní znak banky: KB.

Předmět podnikání KB vyplývá z ustanovení § 1 a 2 zákona č. 21/1992 Sb. o bankách. Tímto předmětem podnikání je:

- přijímání vkladů od veřejnosti
- poskytování úvěrů
- investování do cenných papírů na vlastní účet
- financování pronájmu
- platební styk zúčtování
- vydávání platebních prostředků /platebních karet, cestovních šeků .../
- poskytování záruk
- otevírání akreditivů
- obstarávání inkasa
- obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta
- účast na vydávání akcií a poskytování souvisejících služeb
- finanční makléřství
- poskytování porad ve věcech podnikání
- obhospodařování cenných papírů klienta na jeho účet (portfolio management)
- uložení a správa cenných papírů nebo jiných hodnot

- výkon funkce depozitáře investičního fondu
- směnářenská činnost (nákup devizových prostředků)
- poskytování bankovních informací
- pronájem bezpečnostních schránek
- ubytovací služby a koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej - vyjma zboží uvedeného v zák. č. 455/91 Sb., o živnostenském podnikání a zboží tímto zákonem vyloučeného

Cílem mé bakalářské práce je posouzení vlivu centrální banky na expozituru KB v Turnově, zhodnocení řízení úvěrového rizika a podmínek poskytování úvěrů v této expozituře k zajištění výnosnosti a návratnosti poskytovaných úvěrů.

1. Teorie peněz

1.1. Vývoj peněz

Před analýzou historického vývoje peněz je vhodné si peníze definovat. Lze říci, že peníze jsou to, co slouží jako běžný prostředek směny.

V průběhu času se peníze z formy komodit vyvinuly do dnešní podoby papírového oběživa a šekových účtů.

- a) Komoditní peníze ve své době představovali: hovězí dobytek, měď, železo, zlato, stříbro, diamanty, olivový olej atd. Nevýhodou tohoto druhu peněz byla u některých komodit nesnadná dělitelnost, možnost manipulace či změna její hodnoty, která se v čase měnila (např. zvyšování hodnoty piva jeho skladováním).
- b) Podstatou papírových peněz je možnost za ně koupit určitý statek nebo službu. Jejich použití spočívá v jejich ztrátě a hodnota je dána tím, že je lze utratit později. Papírové oběživo má jisté výhody, pro něž se rozšířilo: pohodlné a lehce dělitelné, precizní provedení je také ochranou před padělkem a i velký obnos má nízkou hmotnostní váhu.
- c) V současné době se stále více využívá bankovních peněz. Do velké obliby se dostávají úvěrové karty a cestovní šeky. Rychlý vývoj v oblasti peněz může přinést nemalé starosti centrálním bankám, které jsou pověřeny kontrolou nabídky peněz v ekonomice.

Mince a papírové oběživo mimo bankovní systém plus šekovatelné vklady tvoří transakční peníze.

1.2. Funkce peněz

Poptávka po penězích není z důvodu jejich umělecké hodnoty, ale jde o jejich schopnost usnadnit proces směny. Peníze tedy slouží nepřímo.

1. prostředek směny

- nejdůležitější funkce peněz, která spočívá v možnosti jejich použití při směně

2. zúčtovací jednotka

- vyjadřuje cenu produktů v měně platné na území daného státu

3. prostředek k uchování hodnoty

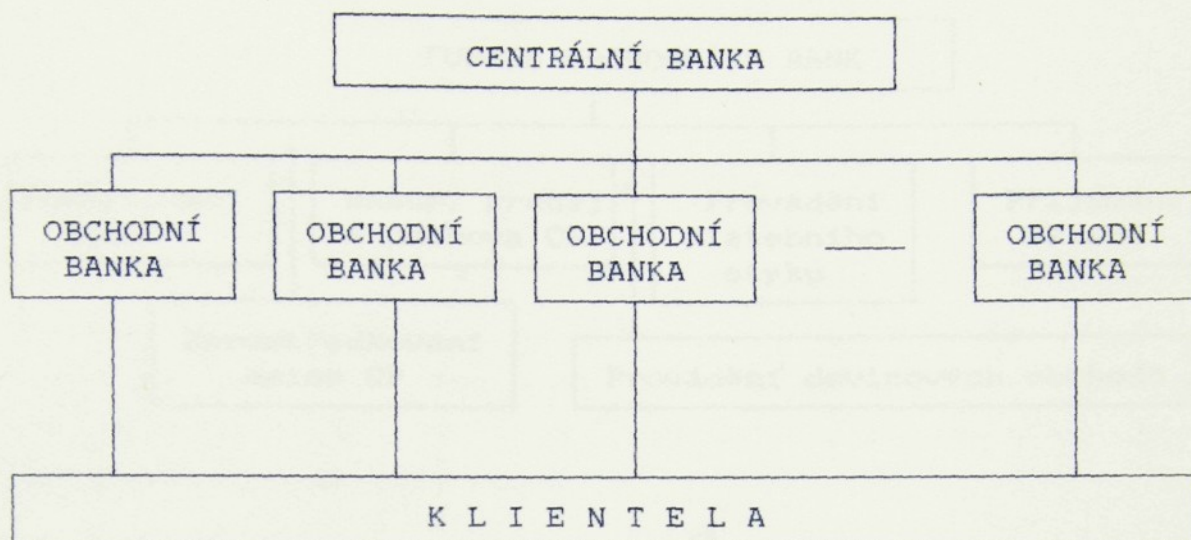
- peníze jsou shromažďovány jako úspory za účelem budoucího použití ve formě výdaje za nákup zboží či služeb nebo investovány (např. do relativně bezrizikových aktiv - nemovitostí, drahých kovů atd.)

1.3. Bankovní soustava

Existence fungující tržní ekonomiky je bez existence peněz nemyslitelná. V tržních podmínkách hrají banky velmi významnou roli, často bývají označovány za "MOTOR EKONOMIKY". Souhrn všech bankovních institucí, který působí v daném státě, dohromady tvoří BANKOVNÍ SOUSTAVU.

Moderní bankovní soustavu představuje dvoustupňová struktura, kterou tvoří jedna centrální emisní banka a další obchodní banky, které jsou v tržních ekonomikách základními články bankovních soustav. Pojem obchodní banka je pojem velmi obecný, obsahuje jak universální, tak specializované obchodní banky. Nejčastěji bývají banky vymežovány okruhem

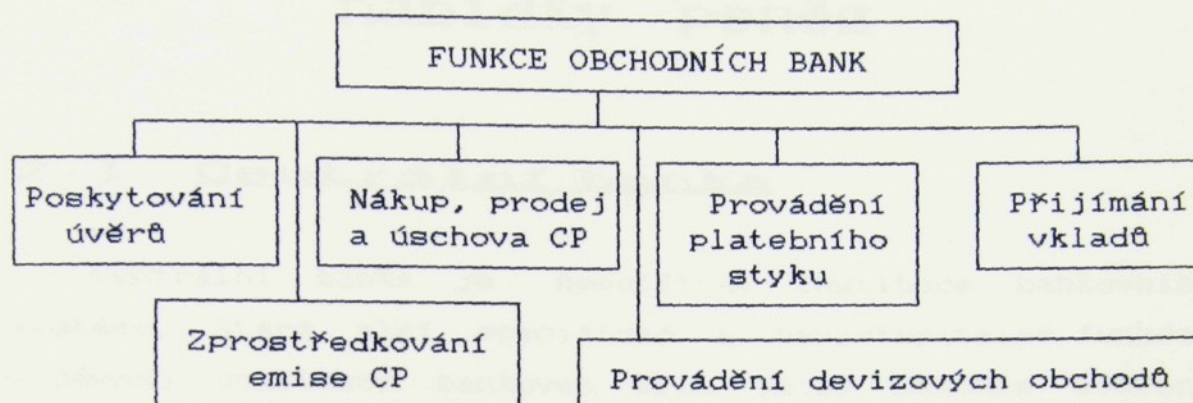
své činnosti.

Ve dvoustupňovém bankovní systému je CB pověřena emisí bankovek a regulací ostatních bank. Hlavní cíl naší centrální emisní banky je zabezpečení stability měny, zatímco hlavním motivem činnosti obchodních bank je, jako u každé hospodářské organizace, ZISK.

1.3.1. Obchodní banky

Základními operacemi obchodní banky z hlediska vztahu banky ke klientům jsou operace depozitní, nebo-li **pasívní obchody**, u nichž je banka v dlužnické pozici vůči klientům. Druhým typem jsou **aktivní úvěrové obchody**, kdy je banka věřitelem. Banka provádí dále ještě **neutrální obchody**, při kterých není ani ve věřitelské ani v dlužnické pozici.

1.3.2. Bilance obchodní banky

Tyto nejdůležitější bankovní obchody se odrážejí ve zjednodušené bankovní bilanci:

Aktiva	Bilance banky	Pasiva
Pokladní hotovost		Přijímání vkladů
Vklady u CB		Úvěry od CB
Poskytování úvěrů		Emise vlastních obligací
Nákup CP		Rezervy a rezervní fondy
Základní prostředky		Základní kapitál

Mimobilanční /neutrální/ obchody

Provádění platebního styku
 Zprostředkování emise cenných papírů
 Provádění devizových obchodů
 Depotní obchody /úschova, správa CP/

Čistý výnos banky je závislý především na úrokové marži, tzn. na diferenci mezi přijatými a vyplacenými úroky. Zdroj výnosů u neutrálních obchodů jsou provize, poplatky, kurzové difference atd.

2. Nástroje CB k ovlivňování nabídky peněz

2.1. Centrální banka

Centrální banka je specifická instituce bankovního systému, která plní specifické a nezastupitelné funkce. Z důvodu unifikace bankovek byla emise zákonem svěřena jediné bance - emisní. Od 20. let 20. století se této bance začíná říkat centrální banka.

2.1.1. Funkce centrální banky

- emisní ... jako jediná banka, má výsadní právo emitovat hotovostní peníze na území daného státu.
- vystupuje jako banka - bank ... reguluje činnost obchodních bank především prostřednictvím nepřímých nástrojů, při poskytování úvěru obchodním bankám se stává jejich věřitelem, shromažďuje část depozit atd.
- vrcholný subjekt měnové politiky ... prostřednictvím regulace peněžní zásoby, úrokových sazeb a devizového kurzu ovlivňuje vývoj cenové hladiny, ekonomického růstu a zaměstnanosti. CB tedy regulací nabídky peněz obchodním bankám do jisté míry reguluje i celkovou nabídku peněz v ekonomice
- vrcholná instituce bankovního dozoru ... prověřování legálnosti a oprávněnosti bankovních transakcí, zabezpečení stability a důvěryhodnosti bankovního systému v zemi, schvaluje a prověřuje zásady pro zakládání nových bank
- banka státu ... vede účty, provádí některé operace pro vládu, centrální orgány a orgány místní moci a správy - správa státního dluhu /jeho poskytování a

činnosti s tím související/

- správce devizových rezerv ... shromažďuje devizové rezervy a provádí operace na devizovém trhu
- reprezentace vůči zahraničí ... reprezentuje vládu na zasedáních Mezinárodního měnového fondu a Světové banky, je mluvčím vlády v měnových otázkách vůči zahraničí

2.1.2. Bilance centrální banky

Aktiva	Pasiva
Nakoupené cenné papíry	Hotovostní oběživo
Poskytnuté domácí úvěry	Rezervy bank
Úvěry do zahraničí	Vklady státu
Cizí měny, zlato a SDR	Zahraniční vklady
	Kapitál

Na straně aktiv připadá jednoznačně nejvyšší podíl na nákup státních a případně i dalších CP. Zlato a jednotky SDR jsou vedle ostatních zahraničních měn hlavní složkou devizových rezerv.

V pasivech je rozhodující položkou hotovostní oběživo - bankovky a mince.

2.2. Měnová báze

Bilance CB mimo jiné poskytuje přehled o výši a složení tzv. měnové báze. Aktiva bilance představují způsoby vytváření a pasiva složení měnové báze. Kontrolou měnové báze ovlivňuje CB množství peněz v ekonomice a tak i cenovou stabilitu, ekonomický růst, zaměstnanost a stabilitu na finančních trzích. Měnovou bází tvoří hotovostní oběživo

a rezervy bank.

Nejdůležitějším a ostře sledovaným peněžním agregátem jsou transakční peníze (M1). Agregát M1 zahrnuje mince a oběživo držené mimo banky spolu s šekovatelnými účty. Šekovatelné účty jsou peníze v peněžních ústavech, neboli vklady na požádání. Mince s papírovým oběživem tvoří zhruba jednu čtvrtinu celkových transakčních peněz.

Pozornost si zaslouží také agregát M2 = peníze v širším smyslu, nazývané "peněžní aktiva" nebo "skoro peníze". M2 obsahuje agregát M1 plus termínované vklady. Agregát M3, který sleduje centrální banka, tvoří M2 a úsporové účty.

V transformaci naší ekonomiky může docházet k částečnému přelévání finančních prostředků z M1 do termínovaných vkladů a naopak. Peněžní agregát M2 v České republice skutečně roste o trochu rychleji než M1.

2.3. Měnová politika centrální banky

Z historického pohledu v souvislosti s procesem demonetizace zlata (i stříbra) úloha měnové politiky roste. Neboť v dřívější době, kdy peníze ztělesňovaly mince z drahých kovů se MP zaměřovala pouze na pravidla ražby a stanovení obsahu drahého kovu v mincích.

Vykonavatelem měnové politiky v tržních podmínkách je CB, která prostřednictvím měnových nástrojů prosazuje splnění vytyčených cílů. Mezi jednotlivými zeměmi existují určité rozdíly ve výběru hlavních cílů, ale obecně lze za hlavní cíl každé země označit stabilitu cenové hladiny resp. stabilitu měny.

Účinnost měnové politiky úzce souvisí se samostatností CB. V zemích tržní ekonomiky můžeme dnes pozorovat tendenci v posilování samostatnosti CB, ale naprostá nezávislost je vyloučená. Míra samostatnosti je dána řadou podmínek, které jsou vymezeny zákonem o CB. Jsou to např. povinnost oznamovat postup v měnové politice, způsob volby a možnosti odvolání vedoucích představitelů CB, délka funkčního období guvernéra (měla by být jiná než délka funkčního období vlády a parlamentu) atd.

Za nejvíce samostatné centrální banky z průmyslově vyspělých států lze považovat CB ve Švýcarsku, SRN a na Novém Zélandě. Naopak mezi nejvíce závislé z těchto zemí patří CB v Itálii a Španělsku.

V České republice má centrální banka podle zákona o České národní bance vysokou míru samostatnosti. Zákon o ČNB ze dne 17. 12. 1992 s účinností 1. 1. 1993 upravuje činnost a povinnosti naší centrální banky.

2.3.1. Cíle měnové politiky

Hlavní cíle ČNB jsou:

1. dosažení a udržování dlouhodobé stability kupní síly peněz, podpora ekonomického růstu, zaměstnanosti a rovnováhy platební bilance = protiinflační politika
2. stabilita měny ve vztahu k zahraničním měnám

2.3.2. Nástroje měnové politiky

CB má při prosazování měnových cílů možnost využívat celou řadu nástrojů. Tyto nejčastěji členíme na:

- nepřímé (tržní, obecné)
- přímé (netržní, selektivní)

V tržních ekonomikách je převážně využíváno nástrojů

nepřímých.

Nástroje MP se v některých případech používají i za účelem podpory důvěryhodnosti bankovního systému. Jsou to zejména povinné minimální rezervy a pravidla likvidity, také úvěry poskytované centrální bankou.

A. Nepřímé nástroje (plošné, shodné pro všechny banky)

1. *Diskontní sazba* - je úroková sazba CB, za kterou poskytuje CB úvěry obchodním bankám. Změna této sazby vede ke změně poptávky obchodních bank po úvěrech. Míra reakce závisí na několika faktorech:

- závislosti OB na úvěru CB
- možnosti OB získat úvěr ze zahraničí
- možnosti OB měnit úrokové sazby u poskytovaných úvěrů

Zvýšením diskontu dosáhne CB snížení poptávky obchodních bank po jejích úvěrech. Zvýšením úrokových sazeb obchodních bank se sníží úvěrová poptávka klientů. Toto má za následek snížení nabídky peněz, tím i snížení míry inflace a příliv zahraničního kapitálu. Negativní dopad tohoto opatření je na ekonomický růst a zaměstnanost.

Domnívám se, že v současné době a současných tržních podmínkách poptávka po úvěrech ze strany klientů finančních institucí v podstatě nereaguje na změnu úrokových sazeb. Věřím, že s vytvářením tržního prostředí bude jistě význam tohoto nepřímého nástroje narůstat.

2. *Povinné minimální rezervy* - představují povinně vytvářené vklady bank u CB, které nelze (až na výjimky použít). Převážně jsou stanovené z krátkodobých a dlouhodobých depozit, lze je stanovit i podílem z aktivních operací. Dopadem zvýšení povinných minimálních rezerv je snížení úvěrové kapacity obchodních bank. Tímto snížením nabídky

peněz klesá nejen míra inflace, ale také tempo ekonomického růstu, zaměstnanost a nemá prakticky žádný vliv na platební bilanci.

Sazby povinných minimálních rezerv mají MULTIPLIKAČNÍ účinky na depozita. Tento efekt snižuje účinnost tohoto nástroje, ale i přesto je však vysoce účinný. Jeho použití je vhodné jen výjimečně, protože představuje velkou a náhlou změnu politiky. Méně drastický způsob, kterým lze dosáhnout stejných výsledků, jsou operace na volném trhu.

3. *Operace na volném trhu* - jsou prodeje a nákupy převážně krátkodobých vládních cenných papírů Centrální bankou bankám obchodním. Nákupem cenných papírů CB zvyšuje úvěrovou kapacitu a likviditu obchodních bank, prodej má vliv opačný. Nákup CP ze strany CB tedy představuje navýšení nabídky peněz. Účinnost je sice okamžitá, ale OB nemají povinnost se těchto operací účastnit.

4. *Reeskont směnek* - představuje eskont již eskontované směnky. OB odkupují od obyvatelstva směnky, které pak od nich může odkoupit CB. Reeskontem zvyšuje CB úvěrovou kapacitu /a likviditu/ obchodních bank.

5. *Lombardní úvěr* - je úvěr proti zástavě CP. Účelem tohoto opatření je zvýšení nabídky peněz, nelze jej bezprostředně použít pro snížení nabídky peněz.

6. *Konverse a swapy*

Konverse představují nákupy a prodeje zahraničních měn za domácí měnu bez zpětných operací. Při swapových operacích CB nakupuje nebo prodává zahraniční měny za domácí měnu s tím, že se v dohodnutém termínu uskuteční zpětná operace.

Při nákupu zahraniční měny dojde ke zvýšení úvěrové kapacity a nabídky úvěrů obchodních bank v domácí měně. Negativním dopadem je růst inflace, ale toto kompenzuje splnění tří cílů: ekonomický růst, zaměstnanost a pozitivní vliv na platební bilanci.

7. *Intervence* devizového kurzu představuje vědomé ovlivňování devizového kurzu centrální bankou. Důsledek intervence představuje krátkodobé zhodnocování nebo znehodnocování devizového kurzu, vytváří tedy revalvační a devalvační tlaky na kurs.

Podle způsobu zásahu do vývoje devizového kurzu intervenci dělíme na:

- a) přímé intervence - nákupy a prodeje domácí měny či zahraničních měn konverzí, swapem nebo termínově
- b) nepřímé intervence - nákup nebo prodej zlata, úprava diskontní sazby atd.

B. Přímé nástroje

Přímé nástroje představují adresné, selektivní zásahy CB do nabídky peněz přes regulaci úvěrové kapacity a likvidity OB. CB je používá na přechodnou dobu. V tržních ekonomikách nebývají často používány.

1. *Pravidla likvidity*

CB stanoví u obchodních bank závazné struktury aktiv a pasiv a závazných vazeb mezi nimi. Převážně se týkají nejlikvidnějších aktiv a pasiv. Pravidla likvidity patří mezi základní podmínky pro udělení oprávnění v bankovní činnosti a jsou velmi tvrdým nástrojem v případě, týkají-li se povinných vazeb mezi aktivy a pasivy OB.

Hlavním důvodem používání tohoto nástroje je zajištění likvidity OB, výjimečně za účelem snížení

(zvýšení) nabídky peněz. Čím vyšší je stanovený podíl vkladů na úvěrech, tím nižší je nabídka peněz.

2. Úvěrové kontingenty jsou nejtvrdějším nástrojem s přímým dopadem na nabídku peněz (limity, stropy úvěrů).

- a) relativní úvěrový kontingent - maximální výše úvěru, který je CB ochotna poskytnout obchodní bance
- b) absolutní úvěrový kontingent - maximální výše úvěru, který může OB poskytnout

Úvěrové kontingenty jsou vysoce účinné, ale setkávají se /jako většina přímých nástrojů/ s tvrdým odporem, proto se používají jen vyjíměčně. CB raději přistupuje k formě, kdy OB musí rozsáhlejší úvěry s CB konzultovat, nebo je poskytnutí úvěru vázáno na její souhlas.

3. Úvěrová politika expozitury KB Turnov

3.1. Vliv ČNB na exp. KB Turnov

V expozituře KB v Turnově jsem nezjistila žádnou přímou vazbu k České národní bance. Vztah s ČNB zajišťuje centrála KB Praha, která následně předává nezbytné informace pobočkám a expoziturám zpracované v pracovních knihách a dispozicích. Tyto pracovní materiály jsou posílány buď klasickou poštou přímo nebo pomocí propojené počítačové sítě.

Konkrétním příkladem tohoto vztahu je plošné opatření ke špatným úvěrům vydané ČNB. Opatření spočívá v zařazení klientů do skupin s příslušnými koeficienty stanovenými ČNB, které pro pobočky a expozitury KB zpracovává centrála. Expozitura KB v Turnově klasifikuje své klienty z hlediska jejich finanční situace na standartní, sledované, nestandardní, pochybné a ztrátové. Podle toho do jaké skupiny je klient zařazen se výše jeho pohledávky vynásobí příslušným koeficientem. Celková suma vyjadřuje účelovou rezervu. Nesplatí-li klient bance závazek, provádí se odpis vůči vytvořené účelové rezervě.

Probíhají-li všechny činnosti úvěrového úseku expozitury KB v Turnově v souladu se stanovenou úvěrovou politikou KB, kontrolují pracovníci kontrolního týmu divizní pobočky. Kontrolní tým dohlíží na 4 přidělené pobočky KB a jim podléhající expozitury KB.

3.1.1. Konstrukce úrokové sazby v exp. KB v Turnově

Odbor řízení úvěrů úvěrového úseku na centrále se mimo jiné zabývá zpracováním konkrétní metodiky pro poskytování úvěrů KB, jíž jsou úvěroví pracovníci povinni se řídit. Dále stanovuje tři typy konstrukce vnitrobankovní sazby na základě diskontní sazby ČNB. Jsou to:

1. odchylka od základní sazby KB
2. fixní sazba
3. odchylka od mezibankovního příboru
(v expozituře KB Turnov se používá 6 měsíční sazba,
která se denně mění)

Základní sazba se skládá ze dvou částí. První část tvoří vnitrobankovní sazba stanovená centrálou, k níž se, v expozituře KB Turnov na základě posouzení způsobilosti klienta splácet poskytnutý úvěr a úroky, připočte riziková odchylka, která vyjadřuje minimální úvěrové riziko spojené s poskytnutím úvěru. Rizikovou odchylku navrhuje úvěrář a v případě schválení úvěrovým výborem je neměnná po celou dobu trvání úvěrového obchodu. Konkrétní úroková míra může být v úvěrové smlouvě stanovena například $ZS + 2.5\%$ p.a.

3.1.2. Stanovení rizikové odchylky

Úvěrové riziko představuje jedno ze základních bankovních rizik a jeho řízení má rozhodující význam pro úspěch či neúspěch banky (podklad pro stanovení odchylky viz. příloha č. 1). Úvěrové riziko tvoří obchodní a finanční riziko. Mezi otázky související s OBCHODNÍM RIZIKEM patří:

a) vnější prostředí

- podíl na trhu
- sektorová analýza (bankovní klasifikace odvětví, zkušenosti jiných klientů v daném sektoru ...)
- výrobky či služby
- zákazníci a dodavatelé
- ekonomický výhled

b) kvalita managementu

- kvalifikace, zkušenosti, schopnosti vedení
- pružnost a realismus
- vlastnická struktura (vlastnický poměr vedení)
- finanční řízení (kontrolní mechanismy)

c) vztah banky a klienta

- délka vztahu (u nových klientů větší důraz na ověřování informací)
- využití účtu v posledních letech (varovným signálem je vyčerpaný kontokorent, častá změna peněžních ústavů...)

d) úvěrový návrh

- účelovost úvěru
- rozumná výše požadovaného úvěru
- správně zvolený typ úvěru
- lhůta splatnosti (přiměřená účelu a schopnosti splácení)
- výše spoluúčasti klienta na projektu (nezanedbatelná)

FINANČNÍ RIZIKO banka posuzuje z finančních výkazů. Je nutné uspořádat údaje do standardní podoby. Výhody:

- zdůraznění významných finančních údajů /ziskovost, cash-flow, kapitálová struktura, zajištění/
- usnadnění každoročního srovnávání
- zjednodušení předpovědi budoucího vývoje

Celkové konečné hodnocení úvěrového rizika závisí zejména na:

- dosavadních zkušenostech managementu
- kvalitě odvětví, kde klient podniká
- konkurenceschopnosti
- charakteru úvěrového návrhu
- základních finančních charakteristikách
- perspektivách

3. 2. Strategie úvěrových obchodů

Hlavní cíl bankovního managementu je umění sladit různé bankovní cíle - solventnost, likviditu a rentabilitu, které jsou ve vzájemném rozporu. Solventnost je schopnost banky hradit provozní náklady a předcházet bankovnímu úpadku. Likvidita představuje schopnost vyplácet na požádání vklady věřitelů. A jelikož je banka hospodářská organizace musí být rentabilní a vytvářet zisk.

Pro tvorbu zisku je nutná orientace banky na rentabilní druhy bankovních činností. Nejvýznamnější aktivní operací banky je poskytování úvěrů. Výnos představuje rozdíl mezi úroky výnosovými, které banka účtuje klientům za poskytnutí úvěru a nákladovými, které je povinna uhradit za zdroje, kterými je poskytnutí úvěrů kryto.

Strategie KB při realizaci úvěrových obchodů představují dva cíle:

- návratnost úvěru
- výnosnost úvěru

Každý poskytnutý úvěr musí být kryt odpovídajícími zdroji. Banka nemůže úvěr poskytnout, jestliže předtím nezískala úvěrový zdroj srovnatelné kvality. Mezi zdroje,

kteře banka používá ke krytí poskytovaných úvěrů, patří vklady klientů, zdroje získané emisí CP, refinancováním od ČNB, zdroje získané od jiných tuzemských bank a zahraničních peněžních ústavů apod. Vzhledem k tomu, že banka za získané zdroje musí zaplatit, je v jejím zájmu, aby svěřené zdroje maximálně využívala a minimalizovala rizika spojená s poskytováním úvěrů.

Úvěry nejsou z důvodu pevně stanovené lhůty splatnosti zcela likvidní. Úvěrové riziko se tedy úměrně zvyšuje s dobou splatnosti, což znamená, že dlouhodobé úvěry jsou rizikovější než krátkodobé. S každým úvěrem je dále spojeno riziko jeho nesplacení, proto musí být banka při jeho poskytování opatrná a zvažovat hospodářskou způsobilost potencionálního dlužníka. Za nejvýnosnější úvěry lze považovat ty nejrizikovější.

Případnému nesplacení nebo nedodržení dohodnutých úvěrových podmínek klientem banky částečně předchází zajištěním. Zajištění úvěru zahrnuje různá opatření a nástroje využívané k omezování úvěrových rizik. Jedná-li se o právnícké osoby a podnikající osoby fyzické patří k těmto postupům:

1. zkouška úvěrové způsobilosti dlužníka
2. limitování úvěru
3. bankovní kontrola
4. úvěrové zajištění

3.2.1. Zkouška úvěr. způsobilosti

Tato zkouška je součástí projednávání každé žádosti o úvěr a předchází poskytnutí úvěru. Zkouška úvěrové způsobilosti zahrnuje:

- zkoušku právních poměrů

- zkoušku majetkových poměrů
- zkoušku osobní důvěryhodnosti žadatele o úvěr
- zkoušku hospodářské situace

Na základě výsledků zkoušky se banka rozhodne zda a v kladném případě za jakých podmínek úvěr poskytne.

1. Právní předpoklady žadatele

Právní a faktickou existenci žadatele prokazuje:

- výpis z obchodního rejstříku
- živnostenský list nebo koncese či oprávnění k podnikatelské činnosti
- fyzická osoba průkazem totožnosti

2. Majetkové poměry

Zatímco u kapitálových společností jsou majetkové vztahy přesně vymezeny, u individuálních podnikatelů a některých obchodních společností je nutné vymezit majetkovou odpovědnost těch, kteří ručí neomezeně. Tyto otázky jsou závažné při eventuálním úpadku.

3. Osobní důvěryhodnost

Zde se jedná o dlouhodobější dobré zkušenosti banky s daným klientem, které poskytují bance důvěru, že dlužník dostojí svým závazkům. Domnívám se ale, že v naší bankovní praxi nemohou dosavadní kladné zkušenosti bance plně zaručit, že současná prosperita bude trvat i v budoucnosti, přesto má toto hledisko v expozituře KB Turnov dost významnou roli při projednávání žádosti o úvěr.

Hlavními znaky jsou:

- stabilita finančního hospodaření
- přesné a včasné plnění závazků
- minimální reklamace na produkované zboží a poskytované služby
- včasnost, úplnost a věrohodnost účetních výkazů,

- podkladů a informací předkládaných bance
- stálost u banky
 - dostatečný zůstatek na běžném účtě v obdobích, kdy není žádán úvěr

4. Hospodářská situace žadatele

Hospodářská situace je klíčovou částí komplexní zkoušky úvěrové způsobilosti komitenta. Tato část zkoušky je orientovaná na veličiny a ukazatele hospodaření, které jsou pro banku velmi významné. Existují zde samozřejmě rozdíly v důslednosti zkoušky a to podle toho, zda se jedná o úvěr dlouhodobý či krátkodobý, zda je poskytován s delší než průměrnou lhůtou splatnosti, zda ten který klient žádá banku poprvé nebo s ním již banka pravidelný úvěrový styk udržuje a jeho hospodářská situace je jí známa.

Expozitura KB v Turnově žádá po svých úvěrových klientech pravidelně účetní uzávěrkové výkazy: rozvahu, výsledovku a cash-flow. Z těchto výkazů následně počítač vypracuje důkladné analýzy jednotlivých dlužníků na základě více než padesáti finančních ukazatelů. Jsou to například ukazatele likvidity, efektivnosti, nákladovosti, rentability, zadluženosti, doba obratu atd.

3.2.2. Limitování úvěru

Z hlediska skupinového rizika věnují banky velkou pozornost skupinám klientů podnikajících ve stejném odvětví. Některá odvětví pravidelně vykazují v dostatečně dlouhém období vysokou ziskovost, zatímco jiné nedosahují ani průměrné úrovně. KB proto při hodnocení klienta věnuje pozornost i specifickým faktorům daného odvětví.

Limity pro odvětví slouží jako další nástroj, kterým banka omezuje svá úvěrová rizika. Odbor řízení úvěrů na

centrále v Praze definuje odvětvové limity, které jsou odvozeny od prosperity daného odvětví. Žádá-li klient podnikající v méně prosperujícím oboru o úvěr, může podléhat určitému omezení - co do výše úvěru. V ostatních případech při poskytování úvěrů banka přihlíží ke svým zdrojovým možnostem, které jsou omezené.

Poskytováním tzv. "velkých úvěrů" se zabývá výhradně centrála KB v Praze. Tyto úvěry jsou poskytovány největším obchodním partnerům KB, které tvoří převážně klíčové podniky národního hospodářství.

3.2.3. Bankovní kontrola

Před poskytnutím úvěru má banka k dispozici stávající finanční situaci klienta i propočty jeho vývoje. Během trvání úvěrového vztahu je průběžně kontrolován nejen finanční vývoj dlužníka. Klienti mající úvěr u expozitury KB Turnov jsou kontrolováni pravidelně pololetně (tedy 2x ročně), horší klienti jednou za čtvrt roku. Kontrolu provádí písemně úvěrový pracovník, který daný úvěrový obchod s klientem sjednal.

Cíl bankovní kontroly spočívá v zabezpečení návratnosti úvěru ve stanovém čase. Potřebné informace o dlužníku bance nejlépe poskytne podrobná revize úvěru a návštěva na místě. Poznatky o činnosti klienta získané návštěvou nelze vyprodukovat žádnou finanční analýzou. Jsou to informace o řízení podniku, četnosti změn ve vedení, kvalitě výrobků, pohybu zásob, správa a administrativa atd.

Při provádění podrobné revize se úvěrář zaměřuje na:

- kvalitu úvěru, to znamená především zda nedochází ke zhoršení finanční situace klienta

Informační zdroje: finanční výkazy, účetnictví, rozpočty,

dokumenty ...

- **plnění podmínek úvěru**, jelikož účelovost /použití poskytnutého úvěru na účel vymezený ve smlouvě/ je pro banku jedním ze základních předpokladů návratnosti úvěru
Informační zdroje: úvěrová dokumentace
- **hodnotu zajištění**, kterou je zapotřebí pravidelně kontrolovat a zjišťovat, zda neustále stačí ke krytí úvěrového rizika nebo nedošlo-li k vážné změně jeho zpeněžitelnosti
Informační zdroje: nezávislé ocenění, dokumenty o břemenech, revize jištění
- **ziskovost poskytnutého úvěru**
Informační zdroje: stávající úroky, základní interní sazby, porovnání se současným hodnocením rizika, dostupnost úvěru od jiných bank, sazby a podmínky jiných úvěrů

3.2.4. Úvěrové zajištění

Splácení úvěrové pohledávky není nikdy úplně zajištěné. Hospodářská a platební situace dlužníka se může podstatně změnit během krátké doby. Důkladně zpracovaná právní dokumentace umožňuje bance předejít možným ztrátám a uplatnit nároky vůči samotnému dlužníku anebo vůči 3. osobě a dosáhnout tak úhrady úvěrové a úrokové pohledávky.

Skutečný stupeň zajištění v případě nuceného prodeje je nižší než tržní hodnota. V expozituře KB Turnov je u nemovitosti, která neslouží k bydlení, pro účel zajištění bráno pouze 60% až 70% z celkové hodnoty prostředku zajištění.

V expozituře KB Turnov jsou k zajištění poskytovaných úvěrů využívány:

1. Ručení

Fyzická či právnická osoba na sebe přejímá závazek, že uspokojí nároky věřitele, pokud tak neučiní hlavní dlužník. Ručitel je tedy vedlejší dlužník, který nemusí být jen jeden a může jím být i stát (státní zájem). Ručení má vždy písemnou formu.

2. Směnečné zajištění

Jde zde o charakteristickou vlastnost směnky - směnečná pohledávka je snáze vymahatelná než úvěrová pohledávka, směnka tedy dává kvalitnější závazek než závazek z obchodní smlouvy a majitele směnky staví do výhodnějšího postavení vůči ostatním věřitelům. Směnka může být:

- a) úvěrovým i zajišťujícím nástrojem při poskytování úvěru
- b) slouží výlučně jako prostředek zajištění - DEPOTNÍ /DEPOZITNÍ/ SMĚNKA

Jakmile dlužník splatí poskytnutý úvěr, je mu depozitní směnka vrácena zpět. Neuhradí-li svůj závazek, je směnka použita jako nástroj vymáhání pohledávky.

3. Zástava

Dlužník předává bance jako zajištění svého závazku movitou věc nebo právo. Banka je povinna uvolnit zástavy, jakmile bude její pohledávka dlužníkem vyrovnána.

Předání zástavy se vyjádří v úvěrové smlouvě nebo je uzavřena samostatná písemná dohoda. Nemůže-li být majetek přijat přímo do KB, lze jej uschovat u třetí osoby (např. notářství). Jelikož je zástava fakticky odebrána dlužníku, nemůže jím být používána. Proto jsou nejčastěji jako zástavy využívány cenné papíry, konosamenty, zboží nebo movitosti pokud mají listinu osvědčující vlastnictví k věci, bez níž nelze s věcí nakládat (např. TP vozidel) a práva autorská

a patentní. Vhodnou zástavou jsou tedy snadno zpeněžitelné předměty a hodnoty.

4. Postoupení (cese) pohledávek

Pohledávky dlužníka vůči třetím osobám mohou také sloužit v úvěrovém vztahu jako zajištění bankovní pohledávky. V úvěrové smlouvě mezi dlužníkem a KB jsou sjednávány podmínky jako např.:

- do jaké výše budou postupované faktury úvěrovány
- právo banky některé druhy pohledávek z cese vyřadit
- převod věřitelského práva k pohledávkám na banku atd.

Oproti věcným zástavám má postoupení pohledávek určité výhody. Pro dlužníka znamená tento druh zajištění rychlejší opatření prostředků, které by měl k dispozici jinak až po úhradě odběratelem. Pro banku je cese jednodušší, neboť s úhradou pohledávek zároveň klesá poskytnutý úvěr.

Jelikož není úhrada úvěru závislá na platební schopnosti úvěrovaného dlužníka, stává se pro banku důležitým faktem bonita odběratele, kterou si průběžně prověřuje. Z tohoto důvodu si banka vyměňuje právo některé pohledávky ze zajištění odmítnout. Za splácení úvěru je však stále zodpovědný úvěrový dlužník /dodavatel/.

5. Zajištění nemovitostí

Z věcného hlediska je zatížen majetek a ne dlužník. Hodnota nemovitosti umožňuje bance případné uspokojení pohledávky. Majitel je tímto břemenem při disponování s nemovitostí omezen. Úvěrová pohledávka je zajištěna i případě úmrtí dlužníka a to tak, že dědic dědí nemovitost i s břemenem.

Předpokladem zajištění je vlastnický poměr dlužníka k zastavovaným nemovitostem. Zatížení nemovitostí dokazuje

úřední zápis v pozemkových knihách, který se provádí na základě žádosti majitele nemovitosti nebo KB z pověření majitele. Souhlas s tímto zápisem do pozemkové knihy musí vyslovit soud. Zápis má však pouze prozatímní a podmíněnou platnost.

Nejčastější a zároveň nejváženější prostředek zajištění v expozituře KB Turnov představují nemovitosti, dále jsou to peníze a záruky bank.

3.3. Podmínky poskytnutí úvěru v exp. KB v Turnově

Schopnost splatit požadovaný úvěr ve stanoveném čase, tj. zajistit jeho návratnost prokazuje klient ekonomickými propočty, do kterých je transformován podnikatelský záměr (oblast podnikání, kvalifikovanost pracovníků, vhodná lokalizace, zajištění dodavatelů, cenové relace vstupů, výstupní ceny, poptávka a především alespoň částečné vlastní finanční možnosti na investice).

Ekonomickými propočty se rozumí prognózované účetní výkazy včetně výkazu o toku peněžní hotovosti, které musí prokazovat nejen návratnost nově poskytovaného úvěru, ale existují-li, i úvěrů dříve poskytnutých. Číselné podklady musí být zpracovány na celou dobu trvání úvěrového obchodu.

Expozitura KB Turnov vyžaduje od svých klientů (potencionálních dlužníků) žádajících o úvěr mít zřízený běžný účet pouze u KB. Důvodem tohoto opatření je přehled a kontrola finanční situace klienta.

3.3.1. Žádost o úvěr

Nezbytné náležitosti žádosti o úvěr tvoří:

- obchodní jméno (jméno a příjmení), sídlo (bydliště), IČO (RČ), právní forma
- předmět podnikatelské činnosti a účel úvěru
- výše poskytovaného úvěru
- termín a způsob čerpání úvěru
- způsob splácení a splatnosti úvěru
- navrhované zajištění úvěru
- čestné prohlášení o údajích uvedených v žádosti

(Žádost o úvěr viz. příloha č.2)

Mezi nejdůležitější přílohy k žádosti o úvěr patří:

- oprávnění k podnikatelské činnosti
- ekonomický propočet
 - a) u klientů s podvojným účetnictvím bilance aktiv a pasiv, tvorba a rozdělení zisku a tok peněžní hotovosti (přílohy č.3,4,5)
 - b) u klientů s jednoduchým účetnictvím přehled o majetku a závazcích, příjmy, výdaje a hospodářský výsledek a jeho užití a tok peněžní hotovosti (přílohy č.6,7,8)
- Rozvaha a výsledovka (Výkaz zisků a ztrát)
- podnikatelský záměr
- prohlášení o vlastnictví movitého a nemovitého majetku (viz. příloha č.9)

Potřebuje-li klient úvěr k určitému datu, může s bankou dohodnout **úvěrový příslib**. Ověření pro vystavení příslibu je shodné jako před poskytnutím úvěru. Pokud jsou podmínky stanovené v příslibu dodrženy, je následně úvěr na základě příslibu poskytnut.

3.3.2. Pojištění zástavy

Pro banku velice důležitou součástí žádosti o úvěr je navrhované zajištění úvěru, jehož formu a předmět zajištění dohodne klient s úvěrářem. Pracovníci úvěrů vyžadují pojištění předmětu zajištění s vinkulací pojistných smluv ve prospěch KB. Tak si banka může uspokojit svou pohledávku i v případě živelné pohromy, zcizení či jiné pojistné události, kterou by došlo ke znehodnocení zástavní hodnoty. Významu pojištění je v poslední době přisuzována stále větší váha.

3.3.3. Úvěrový výbor

Poskytnutí úvěru spolu s dalšími podmínkami úvěrového obchodu projednává úvěrový výbor na základě předložení standardizované žádosti o úvěr s příslušnými dalšími pro banku významnými podklady. Úvěrový výbor představuje fórum pro diskusi o různých názorech. Výhodou úvěrového výboru je pevná kontrola nad schvalováním úvěrů.

Úvěrový výbor jedná zhruba 1x týdně (mimořádně častěji) v rámci pobočky KB v Semilech. Skládá se z minimálního počtu pěti členů, kteří vykonávají tuto funkci pouze půl roku.

Při posuzování prognózovaných účetních výkazů se úvěrový výbor zaměřuje i na reálnost předpokládané výše ukazatelů, zejména tržeb, nákladů a zisku. Jedním z velmi důležitých ukazatelů je zajištění odbytu. Při posuzování návratnosti úvěrů, prokazované novými, neznámými klienty je kladena velká obezřetnost.

Pokud je žádost o úvěr klientu, který žádá v expozituře KB Turnov, schválena, náleží další činnosti spojené s poskytnutím úvěru právě této expozituře. Úvěrový pracovník

zodpovídá za to, že před poskytnutím peněz klientovi nedošlo v jeho finanční situaci od doby schválení úvěru k žádné podstatné změně.

3.4. Spotřební úvěr

Zkouška hospodářské způsobilosti spočívá ve zhodnocení příjmů žadatele o úvěr. Banka vychází z čistého peněžního důchodu nejčastěji obou manželů očištěného o případné závazky (výživné, náhrady škod ...). Klientem předkládané údaje si banka ověřuje více prameny.

K hodnocení reálnosti pravidelných splátek úvěru banka dospěje na základě disponibilních příjmů a na základě doby splatnosti k maximální výši úvěru. Banka bere v úvahu také osobní důvěryhodnost žadatele: funkce v zaměstnání, osobní a rodinné poměry, častost žádosti o úvěr, jak platí své závazky a jiné. Úvěrový limit může být přihlédnutím k těmto okolnostem upraven.

Při zajištění spotřebního úvěru jsou využívány dohody o srážkách ze mzdy, ručení třetích osob, smlouvy o omezení převodu nemovitostí. Komerční banka někdy vyžaduje i násobné zajištění úvěru.

3.5. Sankce za nedodržování úvěrové smlouvy

Za neplnění podmínek úvěrové smlouvy postihuje KB nezdárné klienty zvýšením úrokové sazby, zastavením čerpání úvěrů, předčasnými splátkami, realizací zajištění úvěru, navržením na konkurz a zařazením do kartotéky rizikových klientů. Tato nepříjemná opatření mohou dlužníku na dlouhou

dobu zastavit přístup k úvěrům nejen u KB, ale i u jiných peněžních ústavů. KB převádí neuhrazené splátky úvěru na zvláštní účet, který je úročen výše zmíněnou zvýšenou úrokovou sazbou.

3.5.1. Problémové úvěry

Problémový úvěr je definován jako úvěr, u kterého není klient schopen jednat v souladu s dohodnutými podmínkami nebo kde bance hrozí částečná či úplná ztráta.

Tyto úvěry lze rozdělit do dvou kategorií. První skupinu tvoří úvěry u nichž už k porušení dohodnutých ustanovení došlo (např. vyšší debetní zůstatek na účtu než byl dohodnutý, zpožděné nebo žádné splátky, porušení smlouvy...). Druhou kategorií tvoří úvěry, u kterých k porušení smluvně dohodnutých podmínek ještě nedošlo, ale klient se ocitl ve finančních potížích. Příznaky takovéto situace mohou být: omezený pohyb na běžném účtě, trvalé úplné čerpání úvěrů, podnik vykazuje zrátu ...

Včasné odhalení problému spojené s okamžitými kroky k nápravě nemusí nutně znamenat pro banku ztrátu. Důkladná bankovní kontrola v průběhu úvěrového obchodu může bance zajistit návratnost úvěru a omezit možné ztráty.

Standartní strategie vymáhání úvěrů aplikovatelná pro nedobytné úvěry neexistuje. Problémové úvěry vzniknou na základě souhry okolností a musí se řešit individuálně.

3.5.2. Realizace předmětu zajištění

Není-li dlužník sto plnit ustanovení úvěrové smlouvy, a to především neuhradí-li pohledávku banky ve sjednané

lhůtě, domáhá se banka uspokojení z přijaté zástavy.

Expozitura KB Turnov realizuje zástavu buď soudní cestou, ale tento způsob je velmi zdlouhavý. Proto má-li KB na danou zástavu kupce, prodá ji přímo a tím uspokojí svou pohledávku vůči dlužníku.

3.6. Nezajištěné úvěry

Výše jsem uvedla důležitost zástavy k poskytovaným úvěrům, které snižují míru rizika poskytovaného úvěru a v případě neschopnosti klienta splatit úvěr s úroky ve stanovené lhůtě, umožňují bance uspokojení pohledávky. Přesto jsem se v expozituře KB Turnov setkala s nekrytými nebo jen částečně zajištěnými úvěry.

Poskytování zmíněných úvěrů je založeno především na zkoušce hospodářské způsobilosti a na důvěře banky, že klient splatí svůj závazek ve sjednané lhůtě. Jedná se o prvotřídní klienty, u nichž je KB velmi spokojená s dosavadní prosperitou, stabilním postavením na trhu a se schopným managementem ve vedení firmy.

4. Zhodnocení podmínek poskytování úvěrů v České republice

Strategie rozhodování představenstva banky musí zajišťovat rovnováhu rozložení kapitálu do oblastí, kde má banka určité znalosti a zkušenosti k požadavkům a řízení úvěrového rizika. Jedním z hlavních úkolů představenstva je kvalitně naplánovat činnost banky na tuto činnost dohlížet.

Nezanedbatelným cílem banky je samozřejmě maximalizace výnosů pro své akcionáře, kterých banka může dosáhnout v rámci rizikových parametrů přijatých představenstvem.

4.1. Postavení KB na trhu

Správně stanovená globální strategie je jedním z předpokladů konkurenceschopnosti banky na trhu. Pro vytvoření konkurenčního postavení je důležité zajistit:

1. Spokojenost klientů (obchodních partnerů)

Zlaté pravidlo zní = poznat své klienty =. Tento požadavek je součástí strategie KB, neboť důkladná analýza informací pomáhá určit konkrétní finanční potřeby klienta s ohledem na jeho úvěrový požadavek.

2. Dosažení vlastního rozvoje ziskem z bankovních obchodů

Odměnu za podstoupení rizik určuje mnoho faktorů. Jelikož jsou produkty nabízené bankami na stejném trhu obdobné, je obtížné požadovat vyšší než výnos na trhu obvyklý. Velký vliv na výši odměny má pověst banky, její vztah ke klientům a schopnost poskytovat specializované služby.

4.1.1. Stávající postavení KB

KB, a.s., se 16 700 zaměstnanci a sítí 355 obchodních míst v ČR patří mezi nejvýznamnější české banky s podílem představujícím 29.2% na domácím úvěrovém trhu. Z celkově poskytnutých úvěrů KB směřuje více než 60% do soukromého sektoru.

KB si za pět let své činnosti vytvořila jisté postavení a jméno na trhu. Největšího konkurenta pro expozitu KB Turnov v oblasti jejího působení představuje Česká spořitelna.

4.1.2. Globální strategie KB

KB, a.s., směřuje ke zkvalitňování portfolia úvěrů, k zavedení a rozšíření hypotečního bankovníctví. Pozornosti neunikne ani řízení rizik a odpovídající rezervy.

Neméně důležité je pronikání KB za hranice naší republiky, nejen z tohoto důvodu pokračuje v tradiční strategii postupného snižování úrokových sazeb k vyrovnaní s úrokovou hladinou v Evropě. V zahraničí má KB zatím 4 reprezentace - v Bratislavě, Moskvě, Londýně a Frankfurtu nad Mohanem. V pořadí pátá zahraniční reprezentace zanedlouho vznikne v New Yorku.

Cena půjčky, kterou KB získala na zahraničních peněžních trzích za velmi výhodných podmínek, napomůže bance pokračovat v politice snižování úrokových sazeb a zajistí příspěvek k posilování delší doby splatnosti úvěru. Tyto půjčky se poskytují pouze slušně fungujícím a věrohodným ústavům s dlouhou tradicí.

4.2. Hodnocení řízení úvěrového rizika v exp. KB Turnov

Při poskytování úvěrů je jedním ze základních cílů banky zabezpečení návratnosti a výnosnosti. Prostředek ke splnění tohoto cíle představuje důkladně vypracovaný účinný systém řízení úvěrového rizika.

4.2.1. Hodnocení úvěrových návrhů

Cílem při posuzování úvěrových návrhů je odhadnout schopnost plnění závazků klienta vyplývajících z úvěrové smlouvy. Základní hledisko při posuzování úvěruschopnosti klienta představuje v expozituře KB Turnov důkladně vypracovaný podnikatelský záměr. Další významné faktory jsou poskytnutá zástava a přímý kontakt s klientem.

Pro správné stanovení úvěrového rizika využívají pracovníci úvěrů v této expozituře KB zhodnocení obchodního a finančního rizika, na jehož základě stanoví celkovou klasifikaci klienta. Výsledkem analýzy je následné schválení či odmítnutí úvěrového návrhu úvěrovým výborem na pobočce v Semilech.

4.2.2. Stanovení ceny úvěru

Mezi základní faktory, které ovlivňují cenu poskytovaného úvěru patří především: druh obchodu, typ klienta, účelovost úvěru, podmínky trhu, chování konkurence, vztah mezi bankou a klientem. Při stanovování ceny úvěru je třeba vzít v úvahu rovněž přímé a nepřímé náklady banky na daný úvěrový obchod a rizikovou marži, která vychází z bonity klienta. Je to odhad pravděpodobnosti nesplnění závazku a požadavky banky na výnos investovaného kapitálu.

4.2.3. Kontrola úvěrového rizika

Poskytnutý úvěr je po celou dobu trvání úvěrového obchodu pečlivě sledován (kapitola 3.2.3.). Podle výsledků kontroly jsou navrženy optimální opatření. Velmi důležité je včasné rozpoznání příznaků problémových úvěrů a vypracování vhodné strategie. Varianty opatření vypadají následovně:

- neměnit dosavadní status
- změnit stupeň klasifikace rizika
- navrhnout vytvoření rezerv
- stanovit novou cenu úvěru
- zrušit úvěr apod.

4.3. Situace v exp. KB Turnov

Nejčastějšími klienty žádající o úvěr v expozituře KB v Turnově jsou společnosti s ručením omezeným (s.r.o.), akciové společnosti (a.s.) a soukromí podnikatelé. Expozitura na svých úvěrových klientech nezapsaných v podnikatelském rejstříku vedení podvojného účetnictví nevyžaduje přesto, že tento způsob evidence ji umožňuje důkladnější sledování jejich hospodářské situace.

Největší podíl s celkově poskytnutých úvěrů v exp. KB Turnov tvoří krátkodobé úvěry se splatností do 1 roku. Opačný případ představují úvěry kontokorentní.

Průměrná úroková sazba, tedy průměrná cena, kterou klienti bance platí za poskytnutí peněžních prostředků, při poskytování úvěrů činí 12.4%.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na podmínky aktivní úvěrové operace, při níž banka přihlíží na jedné straně ke svým zdrojovým možnostem a na straně druhé zvažuje bonitu potencionálního dlužníka a úvěrové riziko spojené s touto činností. Lze říci, že tato práce slouží jako popisná studie podmínek poskytnutí úvěru v expozituře Komerční banky v Turnově.

V případě Komerční banky, akciové společnosti, se jedná o velkou finanční instituci s mnoha pobočkami a expoziturami rozmístěnými po celém území České republiky. Touto větou jsem chtěla zdůraznit jednotnost při vykonávání bankovních činností a, konkrétně co se týká podmínek poskytování úvěrů v uvedené expozituře, prakticky žádnou významnou odlišnost od ostatních organizačních jednotek KB.

Jsem názoru, že každé pracovní místo je určitým způsobem podřízeno někomu či něčemu. V případě Komerční banky je podřízenost organizačních jednotek vůči centrále v Praze značná. Řídící pravomoc vykonává generální ředitel KB v rozsahu a způsobem vyplývajícím z pověření představenstva.

Myslím, že mohu obecně říci, že nejen v oblasti podnikání s penězi, je jednotnost v rámci ucelené organizace nutná. Ať už se jedná o používané doklady a formuláře nebo o vnitřní ustanovení konkrétní instituce. Přes všechny stinné stránky přitahuje bankovní sféra stále mnoho uchazečů o práci. Domnívám se, že značný vliv na tuto situaci mají nejen platové podmínky, neboť bankovníctví se u nás řadí mezi nejlépe odměňované odvětví, ale také pracovní podmínky.

Domnívám se, že oblast úvěrů, i přes značná striktní

opatření, poskytuje pracovníkům určitou možnost individuálního rozhodování. Pracovníci úvěrů na všech stupních se prakticky denně setkávají s různými typy klientů, kteří přicházejí žádat o úvěr.

Za nejzřetelnější omezení v oblasti úvěrů považují odvětvové limity, které představují tvrdý nástroj centrály k řízení úvěrového rizika. Naopak jistou dávkou samostatného rozhodování disponuje úvěrový výbor.

Závěrem bych se chtěla zmínit o vlivu poskytování úvěrů na podnikatelskou sféru. Pro některé podnikatelské subjekty znamená poskytnutý úvěr možnost překlenout jak náhodné a mimořádné, tak i plánované a cyklické výkyvy mezi finančními příjmy a výdaji. Se změnou ekonomického systému však potřeba úvěru neobyčejně stoupá. V případě vhodných perspektivních podnikatelských záměrů je poskytnutí úvěru akcelerátorem rozvoje nejen v oblasti konkrétní podnikatelské činnosti, ale celé společnosti.

Seznam použité literatury

POLIDAR, V.: Management úvěrových obchodů bank, 2. upravené vydání, Praha, Economia, a.s., 1992

PRICE WATERHOUSE: Úvod do řízení úvěrového rizika, 1. vydání, Praha, Management Press, 1994

ING. DVOŘÁK, P. - DOC. ING. REVENDA Z., CSc.: Peníze, banky a finanční trhy, Praha, Nad zlato, 1992

DOC. ING. REVENDA Z., CSc.: Banky a měnová politika, Praha, Nad zlato, 1991

ING. ŠTĚPÁNÍK, L.: Malá exkurze do banky, druhé vydání, Ostrava, Sagit, 1993

GROSJEAN, R. K.: Jednáme v bance, Praha, Management Press, 1994

PEARCE, D. W.: Macmillanův slovník moderní ekonomie, 4. vydání, Praha 1, Victoria Publishing

SAMUELSON, P. A. - NORDHAUS, W.: Ekonomie, Praha, Svoboda - Libertas, 1991

EKONOM : příloha HN, Praha, 1995

STANOVY KB, a.s., 1993

Seznam příloh

Příloha č. 1	Stanovení úvěrového rizika
Příloha č. 2	Žádost o poskytnutí podnikatelského úvěru
Příloha č. 3	Bilance aktiv a pasiv
Příloha č. 4	Tvorba a rozdělení zisku
Příloha č. 5	Výkaz toku peněžní hotovosti
Příloha č. 6	Přehled o majetku a závazcích
Příloha č. 7	Příjmy, výdaje a hospodářský výsledek a jeho užití
Příloha č. 8	Tok peněžní hotovosti
Příloha č. 9	Prohlášení o vlastnictví nemovitého a movitého majetku

Stanovení úvěrového rizika a určení tržní odchylky

Klient	
Obchodní případ	
Klasifikační stupeň klienta	

	stupeň		
	nadprůměrný	průměrný	podprůměrný
1. Obchod. riziko	X	X	X
a) vnější prostředí			
b) kvalita managementu			
c) charakter vztahu mezi klientem a bankou			
d) kvalita objektu úvěru			
2. Finanční riziko			
3. Měnové riziko			
4. Zajištění			
Celkové zhodnocení 1)			
Modifikace			
Zdůvodnění modifikace: 2)			
Odchylka vyjadřující úvěr. riziko 3)	% p. a.		
Tržní odchylka	% p. a.		

KOMERČNÍ BANKA a. s.

exp. TURNOV
Tázlerova č. 251
511 01 Turnov

ŽÁDOST o poskytnutí / povolení změny podmínek podnikatelského úvěru x)

nového
opakovaného
prolongace
jiného rozložení
čerpání - splátek
příslibu

krátkodobého
střednědobého
dlouhodobého

úvěru v Kč
v CM

Obchodní jméno

přesný název v návaznosti na doklad opravňující k podnikatelské činnosti

Sídlo(bydliště)

IČO (RČ)

Právní forma

Oprávnění k podnikání

předmět činnosti

vzniklo na základě zápisu do

v

ze dne

pod č.j.(odd. a vl.)

OKEČ

Údaje o velikosti subjektu:

Základní jmění v tis. Kč

Skutečné (u nového subjektu předpokládané) roční výkony(tržby) za předcházející (běžný)
rok v tis. Kč

Počet zaměstnanců

x) nehodící se škrtněte

Navrhovaný způsob splácení úvěru
(termíny dílčích splátek a jejich výše, jednorázové splácení)

Splatnost úvěru

Další investice a jejich finanční krytí, související s požadovaným úvěrem:

Podíl vlastních zdrojů na financování podnikatelského záměru (privatizačního projektu)

Navrhované zajištění úvěru^{x)}

cena zástavy (záruky 3.os.) v tis. Kč

forma a předmět zajištění

cena stanovena dle

závazky subjektu	datum vzniku závazku	zůstatek závazku k datu žádosti	objekt:	splatnost
a) ke Komerční bance				

b) k jiným bankám

^{x)} v případě zajištění úvěru uplatněním zástavního práva k věci nemovité laskavě předložte výpis z katastrálního operátu, způsob ocenění nemovitosti včetně potřebných dokladů projednejte laskavě s pobočkou Komerční banky, a s při podání žádosti. Současně se žádostí předložte i doklad o pojištění zastavované nemovitosti. V případě zajištění úvěru věcí movitou laskavě předložte listinu osvědčující vlastnictví zástavce k předmětu zástavy, která je nezbytná k nakládání s věcí a znalecký posudek, event. odhad v tržní ceně.

Současně se zavazuji(eme), že v případě odstoupení od úvěrového obchodu před uzavřením úvěrové smlouvy uhradím(e) jednorázovou odměnu stanovenou Sazebníkem odměn za poskytování služeb Komerční bankou, a.s. platným v době poskytnutí služby.

Prohlašuji(eme), že v době podání žádosti, ani v uplynulých třech letech nebyl prohlášen nebo ukončen konkurs na můj (náš) majetek, ani nebylo opětovně potvrzeno nucené vyrovnání.

Prohlašuji(eme), že
mám (e) nemám(e) žádné nesplněné závazky vůči státu splatné ke dni předložení žádosti.*)

Prohlašuji(eme), že

- ☐ jsem (jsme) osobou se zvláštním vztahem ke Komerční bance, a.s.
☐ nejsem (nejsume) osobou se zvláštním vztahem ke Komerční bance, a.s.^{x)}

Prohlašuji(eme), že údaje uvedené v žádosti a jejích přílohách jsou pravdivé a úplné.

V dne

.....
razítko a podpis oprávněné osoby
(statutárního zástupce)

*) nehodící se škrtněte, v případě, že existují nesplněné závazky uveďte jejich výši

x) Za osoby se zvláštním vztahem ke Komerční bance, a.s. se ve smyslu § 19 zákona č. 21/1992 Sb. považují :

a) členové statutárního orgánu a ředitelé banky ¹⁾

b) členové dozorčí rady banky

c) právnické osoby mající kontrolu nad bankou, jejich hlavní akcionáři a členové vedení těchto společností

d) osoby blízké členům statutárního orgánu, dozorčí rady, ředitelům banky a osobám majícím kontrolu nad bankou ²⁾

e) právnické osoby, ve kterých některá z osob uvedených pod písmeny a), b) a c) má podíl na základním jmění přesahující 10%

f) hlavní akcionáři banky a jakákoliv právnická osoba pod jejich kontrolou ³⁾

g) členové bankovní rady České národní banky

¹⁾ za ředitele banky se považují osoby, které vykonávají funkci označenou jako "ředitel"

²⁾ za osoby blízké se ve smyslu § 116 občanského zákoníku považují příbuzní v řadě přímé (tj. předci a potomci včetně osvojitelů a osvojenec), sourozenec a manžel. Jiné osoby se považují za blízké tehdy, jsou-li v poměru rodinném nebo obdobném tak, že by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní (např. druh, družka a pod.).

³⁾ Hlavním akcionářem je vlastník (majitel) více než 10% akcií s tím, že ve vztahu ke Komerční bance, a.s. se v současné

době jedná o Fond národního majetku a HARWARD CAPITAL & CONSULTING INVESTMENT COMPANY, a.s.. Kontrolou nad bankou nebo jinou právnickou osobou se podle tohoto zákona rozumí vlastnictví více než 50% jejich akcií nebo jiných podílových účastí nebo pravomoc volit statutární orgán banky, popř. jinak prosazovat rozhodující vliv na vedení banky, nebo právnické osoby.

ÚVĚR NA POHLEDÁVKY

1) Platební podmínky uplatňované při realizaci obchodních vztahů:

(uveďte se zejména doba splatnosti, smluvní pokuty, používané zajišťovací instrumenty jako např. platby předem, přijaté zálohy, dokumentární platby-akreditivy a inkasa, bankovní záruky, ručení)

2) Struktura pohledávek v rozdělení na:

- pohledávky do lhůty splatnosti
- pohledávky do 90 dnů po lhůtě splatnosti
- pohledávky nad 90 dnů po lhůtě splatnosti
- nedobytné pohledávky
- pohledávky v konkurzním řízení

3) Úroveň správy pohledávek

(evidence pohledávek, způsob jejich vymáhání, předávání dlužníků do konkurzu, uplatňování smluvních pokut)

4) Tvorba rezerv na nedobytné pohledávky a její výše

5) Vývoj hodnoty ukazatele obratu pohledávek za jednotlivá čtvrtletí předcházejícího roku

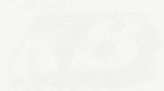
(uvádí pouze nový klient Komerční banky, a.s.)

6. Vývoj hodnot ukazatele likvidity za jednotlivá čtvrtletí předcházející roku

(uvádí pouze nový klient Komerční banky, a.s.)

V dne

.....
Razítko a podpis klienta

ÚVĚR NA ZÁSoby

1) Vliv sezónnosti výroby na vývoj zásob

2) Financování nedokončené výroby (zálohami od odběratelů, bankovním úvěrem, vlastními zdroji)

3) Objem nepotřebných zásob, popř. neprodejných hotových výrobků

4) Klient poskytuje/neposkytuje/ odběrateli dodavatelský úvěr

5) Vazba na odbyt produkce

6) Vývoj hodnot ukazatele obratu zásob za jednotlivá čtvrtletí předcházejícího roku

(uvádí pouze nový klient Komerční banky, a.s.)

V dne

Razítko a podpis klienta

A1 BILANCE AKTIV A PASIV (pro podvojně účetnictví)

	A K T I V A	v tis. Kč. za období				
A	POHLEDÁVKY ZA UPSANÉ JMĚNÍ					
B	STÁLÁ AKTIVA (součet 1 až 5)					
1	Nehmotný investiční majetek					
2	Hmotný investiční majetek					
	z toho: 2.1. pozemky					
	2.2. budovy a stavby					
	2.3. stroje a zař., dopr. prostř., inventář					
	2.6. jiný hmot. inv. maj.					
	*/					
	*/					
3	Nedokonč.hmot.a nehmot. investice					
4	Poskyt. zálohy na HIM a NIM					
5	Finanční investice					
	z toho: 5.1. cenné papíry a vklady					
	5.2. poskytnuté půjčky					
C	OBĚŽNÁ AKTIVA (součet 6 až 9)					
6	Zásoby					
	z toho 6.1. materiál a nakoupené zboží					
	6.2. nedokončená výroba					
	6.3. výrobky					
7	Dlouhodobé pohledávky ***/					
	z toho 7.1. z obch.styků - do lhůty spl.					
	7.2. z obch.styků - po lhůtě splat.**/					
8	Krátkodobé pohledávky ***/					
	z toho: 8.1. z obch.styků -do lhůty spl.					
	8.2. z obch.styků - po lhůtě splat.**/					
9	Finanční majetek					
	z toho: 9.1.peníze a bank. účty					
D	OSTATNÍ AKTIVA - přechod. účty aktiv					
	z toho D.1. náklady příštích období					
	D.2. příjmy příštích období					
	A K T I V A CELKEM (A+B+C+D)					
	z toho: zastavený majetek					

KOMERČNÍ BANKA a. s.

exp. TURNOV
Tázlerova č. 251
511 01 Turnov**B1 TVORBA A ROZDĚLENÍ ZISKU**

/ pro podvojné účetnictví/

v tis. Kč za období					
1	Tržby za prodej zboží (+)				
2	Náklady vynaložené na prodej zboží (-)				
3	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (+)				
4	Změna stavu vnitropodnik.zásob vlastní výroby (+,-)				
5	Aktivace (+)				
6	Spotřeba materiálu,energie, služeb (-)				
	z toho: 6.1.materiál				
	6.2.energie				
	6.3.nájemné				
	6.4.opravy a udržování				
7	Osobní náklady (-)				
	z toho: 7.1.mzdové náklady				
	7.2.sociál.zabezpečení				
8	Daně a poplatky (-)				
	z toho: 8.1	1/			
	8.2				
9	Účetní odpisy hmot.a nehmot.maj. (-)				
10	Jiné provozní výnosy (+)				
11	Jiné provozní náklady (-)				
12	Ostat.prov.výnosy a zúčt (+)				
13	Ostat.prov.náklady a zúčt (-)				

C1 VÝKAZ TOKU PENĚŽNÍ HOTOVOSTI

/pro podvojně účetnictví/

v tis. Kč

Období					
P. Stav peněžních prostředků na začátku účetního období					
1. Hospod. výsledek za účet. období					
2. Účetní odpisy hmot. a nehmot. majetku					
3. Změna stavu rezerv					
4. Změna stavu časového rozlišení a dohadných účtů					
5. Změna stavu zásob					
6. Změna stavu pohledávek					
7. Změna stavu krátkodob. závazků (bez KÚ a finanč. výpomocí)					
8. Zvýšení krátkodobých úvěrů a finanč. výpomocí					
9. Snižování krátkodobých úvěrů a finanč. výpomocí					
10. Změna stavu krátkodobého finančního majetku					
1/					
A. Čistý peněžní tok z běžné a mimořádné činnosti					
11. Nabytí hmot. a nehmot. invest. majetku					
12. Nabytí finančních investic					
13. Výnosy z prodeje hmot. a nehmot. inv. majetku					
14. Výnosy z prodeje finančních investic					
B. Čistý peněžní tok z investiční činnosti					
15. Změna stavu dlouhodobých závazků (bez středně a dlouhodobých úvěrů)					
16. Zvýšení středně a dlouhodobých úvěrů					
17. Snižování středně a dlouhodobých úvěrů					
18. Změna stavu vlastního jmění z vybraných operací					
C. Čistý peněžní tok z finanční činnosti					
D. Čistý peněžní tok					
E. Hotovost na konci roku					

A2 PŘEHLED O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH

(pro podnikatele, kteří vedou jednoduché účetnictví)

v tis. Kč	za období	rok	rok	rok	rok	rok
NEHMOTNÝ INVESTIČNÍ MAJETEK	1/					
HMOTNÝ INVESTIČ. MAJETEK	1/					
z toho: 2.1. Pozemky						
2.2. Budovy a stavby						
2.3. samostatné movité věci	2/					
2.4. ostatní						
ZÁSoby						
z toho: 3.1. materiál						
3.2. zboží						
3.3. nedok. výroba, výrobky						
POHLEDÁVKY						
z toho poskytnuté zálohy						
PENÍZE A CENINY						
PRŮBĚŽNÉ POLOŽKY (+, -)						
BANKOVNÍ ÚČTY						
MAJETK. CEN. PAPÍRY A VKLADY						
OSTATNÍ FINANČ. MAJETEK						
OPRAV. POLOŽKA K NABYT. MAJETK						
Součet řádků 1 až 10						
REZERVY						
ZÁVAZKY						
z toho přijaté zálohy						
BANKOVNÍ ÚVĚRY						
z toho krátkodobé /spl. do 1 roku/						
OPRAV. POLOŽKA K NABYT. MAJETK						
Součet závazků (ř. 12 až 15)						
VLASTNÍ JMĚNÍ (rozdíl ř. 11 a 16)						
Hodnota zastaveného majetku						
Pronájem	3/					

KOMERČNÍ BANKA a.s.

exp. TURNOV
Tázlerova č. 251
511 01 Turnov

B2 PŘÍJMY, VÝDAJE, HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK A JEHO UŽITÍ

(pro podnikatele, kteří vedou jednoduché účetnictví)

	v tis. Kč	za období					
1.	Příjmy z prodeje zboží						
2.	Příjmy z prodeje výrobků, služeb						
3.	Příjmy z pronájmu						
4.	Ostatní příjmy	1/					
5.	Uzávěrková úprava příjmů	2/					
6.	Příjmy celkem (ř.1 až ř.5)						
7.	Nákup materiálu						
8.	Nákup zboží						
		3/					
9.	Mzdy						
10.	Platby do fondů	4/					
11.	Provozní režie						
	z toho: nájemné						
	úroky						
	palivo a energie						
	odbyt.náklady						
	pojištění						
12.	Daně a poplatky						
	z toho: daň z nemovitosti						
	silniční daň						
13.	Uzávěrkové účet.operace	2/					
	z toho odpisy nehmot.a hmot. majetku	5/					
14.	Výdaje celkem (ř.7 až ř.13)						
15.	Rozdíl příjmů a výdajů z podnikání (ř.5 - ř.14)						

C2 TOK PENĚŽNÍ HOTOVOSTI

/pro jednoduché účetnictví/

v tis. Kč

Období					
A. Hotovost na začátku roku					
1. Zdroje z příjmů po zdanění ¹⁾					
2. Odpisy hmot. a nehmot. majetku ²⁾					
3. Zůstatková cena vyřaz. hmot. a nehmot. inv. majetku ³⁾					
4. Nové krátkodobé úvěry					
5. Nové úvěry středně a dlouhodobé					
6. Prodaný finanč. majetek v ceně pořízení					
7. Jiné příjmy ⁴⁾					
8. Vytvořené zákonné rezervy ⁵⁾					
B. Příjmy celkem (1 až 8)					
9. Nákup hmotného a nehmot. invest. majetku ⁶⁾					
10. Zaplacené investiční zálohy					
11. Nákup cenných papírů a finanč. majetku					
12. Splátky krátkodobých úvěrů ⁷⁾					
13. Splátky středně a dlouhodobých úvěrů ⁷⁾					
14. Osobní spotřeba ⁸⁾					
15. Jiné platby a výdaje ⁹⁾					
C. Platby a výdaje celkem (9 až 15)					
D. Hotovost běžného roku (B minus C)					
E. Hotovost na konci roku (A + D)					

- 1) vazba na tabulku B2 ř. 21
- 2) vazba na tabulku B2 ř. 13 - "z toho", v případě převodu majetku z vlastnictví státu na právnické nebo fyzické osoby podle privatizačních zákonů a při prodeji podniku zvýšené o odpis aktivní opravné položky nebo snížené o odpis pasivní opravné položky
- 3) v souladu s § 24 odst. 2 písm. b), vyřazením se v tomto případě rozumí i prodej
- 4) jedná se o příjmy zvyšující hotovost, ale nezahrnuté do daň. základu (např. dotace nebo příspěvky od státu, další osobní vklad podnikatele v hotovosti a pod.) - nutno specifikovat v komentáři
- 5) zákon o rezervách č. 610 / 1992 Sb.
- 6) včetně výdajů na technické zhodnocení a výdajů na nedokončené hmotné a nehmotné investice - nesmí zahrnovat aktivaci majetku
- 7) celková výše splátek bankovních úvěrů uskutečněných v průběhu běžného období v členění na krátkodobé a středně a dlouhodobé úvěry
- 8) vazba na B2 ř. 22
- 9) ostatní platby a výdaje znamenající úbytek peněžních prostředků, které dle § 25 zákona o dani z příjmů nelze zahrnout do výdajů snižujících základ daně /pokud nejsou uvedeny v předchozích řádcích/ a včetně výdajů na účely, na které byla vytvořena zákonná rezerva

PROHLÁŠENÍ o vlastnictví nemovitého a movitého majetku ¹⁾

Místopřísežně prohlašuji, že ke dni žádosti o úvěr jsem:

1. výhradním vlastníkem nemovitého majetku

.....
.....
.....

2. podílovým spoluvlastníkem nemovitého majetku

.....
.....
.....

3. bezpodílovým spoluvlastníkem nemovitého majetku

.....
.....
.....

Mimo výše uvedený nemovitý majetek žádný další nemám.

4. výhradním vlastníkem movitého majetku

.....
.....
.....

¹⁾ Prohlášení vyplňují:

podnikatelé podnikající na základě živnostenského zákona nebo na základě jiných oprávnění
a

společníci ve společnostech podnikajících na základě obchodního zákoníku, v tomto případě přichází v úvahu osobní majetek u společníků ve společnostech s ručením omezeným, veřejně obchodních a komanditních.

Do prohlášení se uvede veškerý nemovitý majetek a movitý majetek, který by přicházel v úvahu jako zajišťovací prostředek. V prohlášení musí být promítnuto, zda na majetku nevázne zástavní právo, omezení převodu nemovitosti, věcné břemeno nebo jiná práva. V případě, že na majetku tato práva váznou, uvedou se v prohlášení konkrétně u jakého majetku.

Klient v prohlášení dále uvede korunové a devizové účty, které má vedené u všech bank. Klient také do prohlášení uvede svou majetkovou účast resp. podíly v jiných společnostech.

Jestliže má klient rozdělené bezpodílové spoluvlastnictví manželů, měl by tuto skutečnost předložit pobočce. Rozdělení bezpodílového spoluvlastnictví může být provedeno dohodou manželů, která musí mít formu notářského zápisu nebo k rozdělení dojde na základě rozhodnutí soudu.

Společnosti s r.o., veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti uvedou:
a) Majetkové podíly v jiných obchodních společnostech (kromě akciových):^{x)}

.....
.....
.....
.....
.....

b) majetkové podíly jednotlivých společníků společnosti v jiných obchodních společnostech (kromě akciových):^{x)}

.....
.....
.....
.....
.....

c) další podnikatelské činnosti jednotlivých společníků jakožto fyzických osob v případech, kdy tito podnikají na základě živnostenského nebo jiného oprávnění:^{x)}

.....
.....
.....
.....

V případě, že tyto výše uvedené jiné podnikatelské subjekty čerpají u Komerční banky, a.s., úvěry, eskontní úvěry nebo záruky, uveďte se v tomto prohlášení jejich výše (u úvěrů včetně nečerpaných zůstatků, a u které pobočky KB jsou sjednány.

V dne

.....
razítko a podpis(y)

^{x)} uveďte se název, IČO a podíl v %

Na závěr bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Andree Součkové za odborné vedení bakalářské práce a konzultantu Ing. Jaromíru Pekařovi za poskytnutí cenných informací a seznámení s problematikou úvěrů.

26. 5. 1995